

Evaluation of the relationship between social level perceived as the predictor of academic achievement and solitude in nursing students

Hemşirelik öğrencilerinde akademik başarının yordayıcısı olarak algılanan sosyal düzeyi ile yalnızlık arasındaki ilişkinin incelenmesi

Yurdanur Dikmen¹

Abstract

In this study, it was aimed to determine the predictive power of perceived level of social support and solitude levels in academic achievements in nursing students. The sample of the study consisted by 451 students who were studying at the Department of Nursing in a public university in 2014-2015 academic years. 360 of students (79.9%) were female, 91 (20.1) were male. The average age of students was found to be 20.97 ± 1.23 and the average academic achievement was 2.36 ± 0.86 . Data were collected by using Student Identification Form, Perceived Social Support Scale (PSSS) and UCLA Loneliness Scale. The relationship between level of loneliness and social support of among students was analyzed by Pearson Correlation analysis. In order to determine the predictive variables of academic achievement contributed in which alignment, stepwise regression techniques were used. PSSS mean scores of students was found to be $128,18 \pm 6,02$, UCLA mean score was $38,02 \pm 8,02$. As a result of the regression analysis, it was found that the educator's support, family support and solitude variables predict the academic achievement, gender, grade level and support of friends do not predict. Educator's support variable was seen as predictor of academic achievement in the first place and this support

Özet

Bu araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin çevreden algıladıkları sosyal destek düzeyi ve yalnızlık düzeyinin akademik başarılarını yordama gücünü belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2014-2015 akademik yılında bir kamu üniversitesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 451 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin 360'ı (%79.9) kız, 91'i (%20.1) erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.97 ± 1.23 olup, akademik başarı ortalaması ise 2.36 ± 0.86 olarak bulunmuştur. Veriler, Öğrenci Tanıtım Formu, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) ve UCLA Yalnızlık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Öğrencilerin yalnızlık düzeyi ile sosyal destek düzeyi arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Öğrencilerin akademik başarısını yordayan değişkenlerin hangi sıra ile katkı sağladığını belirlemek için adımsal (stepwise regression) regresyon teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin ASDÖ puan ortalaması $128,18 \pm 6,02$, UCLA puan ortalaması $38,02 \pm 8,02$ olarak bulunmuştur. Yapılan adımsal regresyon analizi sonucunda eğitimci desteği, aile desteği ve yalnızlık değişkenleri akademik başarıyı anlamlı olarak yordamakta, cinsiyet, sınıf düzeyi ve arkadaş desteği ise yordamamaktadır. Eğitimci desteği değişkeninin öğrencilerin akademik başarısını ilk sırada yordadığı görülmü

¹ Assoc. Prof. Dr., Sakarya University, Faculty of Health Science, nurdem35@gmail.com

explains alone the 11.8% of the academic achievement of nursing students. It can be useful to plan the development of plans such as developing social relationships to student, educator and family in order to develop the skills of students to benefit from social support resources, social support skills programs, seminars of teacher-student relationship. At the same time, it can make a positive contribution that the nurse educators' supportive, without prejudice, patient behaviors in the educational process to academic success of students.

Keywords: Nursing Student; Academic Achievement; Social Support; Solitude.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

olup, tek başına eğitimci desteği değişkeni hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarının %11.8'ini açıklamaktadır. Öğrencinin sosyal destek kaynaklarından yararlanma becerisini geliştirmek amacıyla öğrenci, eğitimci ve ailelere yönelik sosyal ilişkileri geliştirme, sosyal destek beceri programı, eğitimci-öğrenci ilişkilerini geliştirme seminerleri gibi programların planlanması yararlı olabilir. Aynı zamanda hemşire eğitimcilerin, eğitim sürecinde öğrencilere karşı sabırlı, önyargısız, onları destekler biçimde davranmaları öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencisi; Akademik Başarı; Sosyal Destek; Yalnızlık.

Giriş

Öğrencinin akademik başarı ya da başarısızlığı, öğrencinin kendisi, ailesi ve içinde yaşadığı toplum bakımından oldukça önem taşımaktadır. Akademik yönden başarılı ve nitelikli insan gücü potansiyelinin bir toplumun kalkınmasında en temel güç olduğu kabul edilmektedir. Bu anlamda eğitime yapılan yatırımın, uzun vadede toplum kalkınması için yapılan bir yatırım olduğu söylenebilir. Çeşitli nedenlerle ortaya çıkan akademik başarısızlıklar, okulu terk etme, yeteneği oranında başarılı olamama gibi sorunlar, beklenen sayı ve nitelikte insan gücü potansiyelinin toplum kalkınmasına zamanında katılmasını engellemektedir (Yıldırım,2000:167). Yapılan bazı çalışma sonuçları, öğrencilerin akademik başarısının zekânın yanı sıra; yetenek, kişilik ve ailesel özellikleri, benlik saygısı, sosyal destek durumu, yalnızlık düzeyi, mezun oldukları veya eğitim aldıkları okulun özellikleri ve çalışma alışkanlıkları gibi çok sayıda faktör tarafından etkilendiğini ortaya koymaktadır (Kapıkıran ve Özgüngör, 2009; Yıldırım, 2000; Kızıldağ ve Yıldırım, 2009; Howerton ve ark., 1994). Üniversite eğitimine yeni başlayan öğrenciler, farklı ortamlara uyum sağlamakta zorlanabilirler. Bu durum da bireylerin yeni ortamdan kaynaklanan bir yalnızlık duygusu yaşamasına neden olabilir. Nitekim, üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeylerini incelemeyi amaçlayan araştırmalarda (Odacı ve Kalkan, 2010; Ceyhan ve Ceyhan, 2011; Atlı ve ark., 2015) öğrencilerin yalnızlık duygusunu yoğun olarak yaşadıkları ortaya konulmuştur. Yapılan bir çalışmada yalnızlık düzeyi arttıkça özellikle erkek öğrencilerin akademik başarısının düştüğü saptanmıştır (Ponzetti ve Gate, 1981). Bunun yanında sosyal destek ile öğrencinin akademik başarısı arasında anlamlı ilişki olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır (Cutrona ve ark.,1994; Levitt ve ark., 1994; Yıldırım, 2000). Tüm toplumlarda en yaygın, en önemli ve doğal sosyal destek kaynağı evlilik, aile kurumu ve aile üyeleridir. Öğrencilerin en önemli sosyal destek kaynakları aileleri, arkadaşları ve öğretmenleri olarak sıralanmaktadır (Yıldırım, 1997). Literatürde yapılan son yıllardaki çalışma sonuçları, öğrencilerde akademik başarıyı etkileyen en önemli faktörlerin çevreden algılanan sosyal destek ve yalnızlık düzeyi olduğunu göstermektedir (Özkahraman ve ark., 2010; Yıldırım, 2000:173; Ratella et al, 2005; Yıldırım ve Ergene, 2003; Chen, 2005; Benner, 2011; Ginter ve ark., 1996). Bunun yanında ebeveynlerden algılanan sosyal destek, yüksek akademik başarı (Ratella et al., 2005; Unger et al.,2000) ile ilişkilendirilirken, eğitimci desteği ve arkadaş desteğinin de (Chen, 2005; Wentzel, 1998) akademik başarıyı etkilediğini, bu durumun da öğrencilerin okula devam etmelerinde ve okula uyum sağlamalarında önemli rol oynadığı vurgulanmaktadır (Lopez et al., 2002).

Yukarıda verilen kuramsal bilgiler, akademik başarının ayrı ayrı "yalnızlık" ve "sosyal destek" ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, üniversite öğrencilerinde yalnızlık, aile, arkadaş ve eğitimci desteği değişkenlerinin birlikte ve ayrı ayrı akademik başarıyı ne derecede yordayıp yordamadığına ilişkin bir bilgi vermemektedir. Bu nedenle akademik başarıda sosyal desteğin yalnızlık ile ilişkisi kurulabilir. Ayrıca, yalnızlığın yüksek oranda sosyal destek yoksunluğu ile ilişkili olduğu düşünüldüğünde; öğrencilerin var olan sosyal çevresine yönelik olarak algıladığı sosyal destek düzeyi ve yalnızlık akademik performansı yordamada iki önemli değişken olarak görülebilir. Akademik başarının oldukça önem kazandığı Türk eğitim sisteminde, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kapsamında okullarda öğrencilerin akademik başarılarının yükseltilmesine yönelik programlı çalışmaların yapılması kaçınılmazdır (Yıldırım, 2000:169). Bu açıdan eğitimciler, ebeveynlere ve psikolojik danışmanlara akademik başarının artırılmasına yönelik çözüm önerilerinde bulunabilmek için bilimsel araştırma sonuçlarına ihtiyaç vardır.

Hemşirelik programlarında başarılı öğrencilerin belirlenmesi, her zaman hemşirelik okulları ve hemşirelik eğitimcilerinin önemli bir hedefidir (Ali et al., 2007). Yapılan çalışma sonuçlarına göre, hemşirelik öğrencilerinde yaşanan akademik başarısızlığın, okuldan ayrılma ve okulu bırakma gibi sonuçlara neden olabileceği ortaya konulmuştur (White et al., 1999; Ofori and Charlton, 2002; Richardson, 1996). Oysa günümüzde akademik yönden başarılı ve nitelikli hemşire gücü potansiyelinin kaliteli ve güvenli hasta bakımında en temel bir güç olduğu kabul edilmelidir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinde akademik başarının hangi faktörlerden etkilendiğinin incelenmesi önemli olduğu düşünülmüştür. Genel olarak ele alındığında algılanan destek düzeyi yükseldikçe yalnızlık düzeyi azalabilir ve eğitim kademelerinde ortaya çıkabilecek psikolojik ve akademik problemler (*dişyük akademik başarı, okulu bırakma*) en az düzeye indirgenebilir. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin çevreden algıladıkları sosyal destek düzeyi ve yalnızlık düzeyinin akademik başarılarını yordama gücünü belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Araştırma Deseni

Hemşirelik öğrencilerinin akademik başarısını yordamada sosyal destek düzeyleri ile yalnızlık arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Yalnızlık ve sosyal destek düzeyi arasında bir ilişki var mıdır?
- 2- Yalnızlık, aile, arkadaş ve eğitimci desteği değişkenleri ayrı ayrı öğrencilerin akademik başarısının ne kadarını yordamaktadır?
- 3- Yalnızlık, aile, arkadaş ve eğitimci desteği değişkenleri birlikte öğrencilerin akademik başarısının ne kadarını yordamaktadır?
- 4- Bu değişkenlerin birlikte öğrencilerin akademik başarısını yordamadaki güçleri nedir?

Çalışma Grubu

Tanımlayıcı ve analitik tipteki bu araştırmanın evrenini, 2014-2015 akademik yılında bir kamu üniversitesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 566 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, tüm evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Hastalık, okula devamsızlık, çalışmaya katılmada isteksizlik ve anket formlarını eksik doldurma gibi nedenlerle toplam 115 öğrenci araştırma dışı bırakılmıştır. Öğrencilerin 360'ı (%79.9) kız, 91'i (%20.1) erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.97 ± 1.23 olup, akademik başarı ortalaması ise 2.36 ± 0.86 olarak bulunmuştur.

Akademik Başarı: Akademik başarı, not ortalamalarına yansıyan ve bir öğrenci tarafından elde edilen başarı düzeyi olarak tanımlanır. Öğrencilerin transkriptlerinde belirtilen akademik başarı ortalaması (cumulative AKO) (A=4.0 göre) bu çalışmada akademik performans ölçütü olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin toplam not ortalaması (cumulative AKO) bir sonraki bahar yarıyılında, önceki güz yarıyılından kayıtlarından elde edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler, Öğrenci Tanıtım Formu, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) ve UCLA Yalnızlık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Öğrenci Tanıtım Formu, cinsiyet, yaş, sınıf ve akademik başarının yer aldığı toplam dört sorudan oluşmuştur.

Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ): Araştırmada öğrencilerin aile, arkadaş ve eğitimcilerinden aldıkları sosyal destek düzeyini belirlemek amacıyla Türkiye’de Yıldırım (1997) tarafından geliştirilen Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) kullanılmıştır. Likert tipi, üç alt ölçekten ve tüm alt ölçekler için ortak 26 maddeden oluşan ASDÖ'nin her alt ölçeği için alınabilecek puan 26 ile 78 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı "Aile" alt ölçeği için 0.88; "Arkadaş" için 0.82 ve "Eğitimci" alt ölçeği için ise 0.85 olarak bildirilmiştir (Yıldırım 1997). Bu çalışmadaki örneklem grubu için ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı "Aile" alt ölçeği için 0.84; "Arkadaş" için 0.80 ve "Eğitimci" alt ölçeği için ise 0.86 olarak bulunmuştur (Tablo 1).

UCLA Yalnızlık Ölçeği (University of California Los Angeles Loneliness Scale): Araştırmada öğrencilerin yalnızlık düzeylerini ölçmek için Russel, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilmiş ve Türkiye’de Demir (1989) tarafından uyarılma çalışması yapılan UCLA Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Yüksek puan, yalnızlığın daha yoğun yaşandığının belirtisi olarak kabul edilmektedir. Kuramsal olarak her madde için puanlar 1 ile 4 arasında değiştiği için, ölçekten alınacak puanlar en düşük 20, en yüksek 80’dir. Alınan yüksek puanlar bireylerin daha fazla yalnızlık yaşadığını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.96 olarak hesaplanmıştır (Demir 1989). Bu çalışmadaki örneklem grubu için UCLA Yalnızlık Ölçeği'nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.76 olarak bulunmuştur (Tablo 1).

Etik Boyut: Bu araştırma, Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Soru formu doldurulmadan önce öğrenciler çalışmanın amacı hakkında bilgilendirilmiş ve çalışmaya katılmada gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için ilgili kurumdan yazılı, çalışmanın uygulanması sırasında da öğrencilerden sözel izin alınmıştır. Örneklemi oluşturan öğrencilere anket formu grup halinde sınıf ortamında uygulanmıştır. Öğrencilerin anket formunu doldurmaları yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi IBM SPSS Software versiyon 16.0 paket programında yapılmıştır. Öğrencilerin tanımlayıcı verileri sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin yalnızlık düzeyi ile sosyal destek düzeyi arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiştir. Öğrencilerin akademik başarısını yordayan değişkenlerin hangi sıra ile katkı sağladığını belirlemek için adimsal (stepwise regression) regresyon teknikleri kullanılmıştır. Çoklu regresyon analizini gerçekleştirebilmek için bazı varsayımların karşılanması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2007). Bu amaçla çoklu regresyon analizi öncesi verilerin ‘doğrusallık’ ve ‘normallik’ varsayımlarını karşılamak için histogram ve normal dağılım grafikleri incelenmiştir. Çoklu regresyon analizinden önce varsayımsal kriterler olan; verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla Mahalanobis ve Durbin Watson değerleri incelenmiştir. Bu analize göre Mahalanobis değeri 25’in altında, Durbin Watson değerlerinin 1,72 ile 1,98 arasında değer aldığı ve verilerin normal dağıldığı görülmüştür. Böylece, verilerin çok değişkenli normallik varsayımını karşılaması sağlanmıştır. Araştırmada istatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ASDÖ ve UCLA ölçeğinden almış oldukları puanların tanımlayıcı özellikleri Tablo 1 ‘de verilmiştir.

Tablo 1. Ölçeklerden alınan puanların tanımlayıcı özellikleri (n=451)

Ölçekler ve Alt Ölçekler	X	SS	Cronbach Alfa Değeri
ASDÖ Toplam Puan	128.18	6.02	0.82
Aile Desteği	52.47	10.34	0.84
Arkadaş Desteği	32.71	6.12	0.80
Eğitimci Desteği	46.41	7.36	0.86
UCLA	38.02	8.02	0.76

Öğrencilerin ASDÖ puan ortalaması 128.18 ± 6.02 (aile desteği: 52.47 ± 10.34 , arkadaş desteği: 32.71 ± 6.12 , eğitimci desteği: 46.41 ± 7.36), UCLA puan ortalaması 38.02 ± 8.02 olarak bulunmuştur (Tablo 1). Öğrencilerin akademik başarı ortalaması $2,65 \pm 1.78$ olarak saptanmıştır.

Tablo 2. Akademik başarıyı etkileyebilecek değişkenler arasındaki ilişkiler

	Cinsiyet	Sınıf Düzeyi	Aile Desteği	Arkadaş Desteği	Eğitimci Desteği	Yalnızlık
Sınıf Düzeyi	0.041					
Aile Desteği	0.135*	0.167*				
Arkadaş Desteği	0.024	0.132*	0.031			
Eğitimci Desteği	0.082	0.121*	0.016	0.093		
Yalnızlık	0.086	0.060	-0.437*	-0.513*	-0.412*	
Akademik Başarı	0.051	0.082	0.553*	0.024	0.677*	-0.303*

$p < 0.001^*$

Çalışmada öğrenci tanıtım formundan elde edilen cinsiyet değişkeni sayıya çevrilerek, sınıf, sosyal destek ve yalnızlık değişkenlerinin akademik başarı ile korelasyon katsayıları incelenmiştir. Araştırmanın değişkenleri ile akademik başarı arasındaki korelasyon katsayıları 0,121 ile 0,677 arasında değişmektedir. Buna göre akademik başarı ile en yüksek korelasyonlar sırasıyla ($r=0.677$; $p < 0.001$) algılanan eğitimci desteği ve aile desteği ($r=0.553$; $p < 0.001$) arasında olduğu saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 3. Araştırma değişkenlerinin b ve beta korelasyon katsayıları ve anlamlılık düzeyleri

Yordayıcılar	B*	SE**	β^{***}	t	p
Constant (a)	61.895	7.189		6.174	< 0.001
Cinsiyet	2.123	1.178	0.092	0.551	0.326
Sınıf	0.772	1.468	0.026	0.461	0.597
Arkadaş Desteği	0.813	0.090	0.371	6.782	0.227
Aile Desteği	0.564	0.078	0.437	5.149	0.001
Eğitimci Desteği	0.568	0.094	0.378	6.809	0.001
Yalnızlık	0.362	0.090	-0.283	5.268	0.001

*B=(unstandardized), **SE=Standart Error, *** β =(standardized)

Çoklu regresyon analizi ile akademik başarıyı cinsiyet, sınıf düzeyi, algılanan aile desteği, arkadaş desteği, eğitimci desteği ve yalnızlık değişkenlerinin ne ölçüde yordadığı incelenmiştir. Sınıf düzeyi, cinsiyet ve arkadaş değişkeninin akademik başarının anlamlı bir yordayıcısı olmadığı saptanmıştır (Tablo 3).

Tablo 4. Akademik başarının yordayıcıları algılanan sosyal destek ve yalnızlık düzeylerine ilişkin adımsal regresyon analizi sonuçları

Model	Yordayıcılar	B*	SE**	β ***	R	R ²	p
1	(Sabit)	97.105	3.335				0.001
	Eğitimci Desteği	0.797	0.813	0.386	0.203	0.118	0.001
2	(Sabit)	62.801	6.064				0.001
	Eğitimci Desteği	0.582	0.061	0.358	0.308	0.142	0.001
	Aile Desteği	0.471	0.079	0.312			0.001
3	(Sabit)	61.362	6.163				0.001
	Eğitimci Desteği	0.611	0.053	0.296	0.346	0.173	0.001
	Yalnızlık	0.492	0.054	-0.392			0.001
		-0.383					0,002

***B**=(unstandardized), ** **SE**=Standart Error, *** β =(standardized).

Akademik başarıyı anlamlı düzeyde yordamadığı için cinsiyet, sınıf düzeyi ve arkadaş desteği değişkenleri adımsal regresyon analizine alınmamış (Tablo 4). Gerek standardize edilmiş regresyon katsayıları gerek ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde, akademik başarı ile aile desteği ve eğitimci desteği arasında pozitif yönde; yalnızlık değişkeni arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Eğitimci desteği, aile desteği ve yalnızlık değişkenlerinin hepsi birlikte hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarına ilişkin toplam varyansın yaklaşık olarak %17,3'ünü açıkladığı saptanmıştır (R=0,346, R²= 0,173) (Tablo 4).

Adımsal regresyon analizinin birinci modelinde incelenen eğitimci desteği değişkeninin, öğrencilerin akademik başarısını yordamada standardize edilmiş regresyon katsayısı $\beta=0,386$ bulunmuştur. Tek başına eğitimci desteği değişkeninin hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarının %11,8'ini açıkladığı (R=0,203, R²= 0,118) saptanmıştır. Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele eğitimci desteği değişkeninin yanında aile desteği değişkeni eklenmiştir. Diğer değişken sabit kalmak üzere, eğitimci desteği $\beta=0,358$, aile desteği $\beta=0,312$ olarak bulunmuştur. Eğitimci desteği ve aile desteği değişkenleri birlikte akademik başarının yaklaşık %14,2'sini (R=0.308, R²= 0.142) açıklamaktadır. Adımsal regresyon analizinin üçüncü adımında ise eğitimci ve aile desteği değişkenlerinin yanında modele yalnızlık değişkeni eklenmiştir. Diğer değişkenler sabit tutulduğunda, eğitimci desteği β katsayısı=0,382, aile desteği değişkeni β katsayısı=0,296, yalnızlık değişkeni β katsayısı =-0,392 dir. Değişkenlerin üçü birlikte akademik başarının %17,3'ünü (R=0,346, R²=0.173) açıklamaktadır (Tablo 4).

Eğitimci desteği, aile desteği ve yalnızlık değişkenlerine ilişkin regresyon gerek R² değerleri incelendiğinde, hemşirelik öğrencilerinin akademik başarısını birinci sırada eğitimci desteği, ikinci sırada aile desteği, üçüncü son sırada ise yalnızlık değişkeninin anlamlı olarak yordadıkları, cinsiyet, sınıf düzeyi ve arkadaş desteğinin akademik başarıyı anlamlı düzeyde yordayıcı bir etkisinin olmadığı (p>0,05) saptanmıştır (Tablo 3).

Tartışma

Bu araştırma sonucunda, öğrencilerin ASDÖ puan ortalaması 128,18±6.02 (aile desteği:52.47±10.34, arkadaş desteği:32.71±6,12, eğitimci desteği:46.41±7.36) olarak yüksek düzeyde, UCLA puan ortalaması ise 38,02±8,02 olarak düşük düzeydedir. Bununla birlikte öğrencilerin UCLA puan ortalaması ile ASDÖ alt ölçekleri puan ortalamaları arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Tablo 2). Dolayısıyla öğrencilerin sosyal destek düzeyleri yükseldikçe, yalnızlık düzeylerinin azaldığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde; yalnızlık ile sosyal destek ilişkisini gösteren birçok çalışmaya rastlanmıştır (Cutrona, 1986; DiTommaso ve Spinner, 1997; DiTommaso ve ark., 2003; Duru, 2005; Duru, 2008). Ginter ve arkadaşları (1996) İsrail'i

adolesanlarla yaptıkları çalışmada yalnızlık, sosyal destek ve anksiyete skorları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulurken, Nipcon ve arkadaşlarının (2007) Amerikalı üniversite öğrencileri ile ülkemizde ise Yılmaz ve arkadaşlarının (2008) hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarda da yalnızlık ve sosyal destek düzeyleri arasında negatif ilişki bulunmuştur. Görüldüğü gibi bu çalışmaların ortak bulgusu, yüksek sosyal destek düzeyinin düşük düzeyde yalnızlığı yordayabildiğidir. Bu çalışmadan elde edilen sonuç da daha önceki araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir.

Bu çalışma sonucuna göre, aileden ve eğitimciden algılanan destek, öğrencilerin akademik başarısını pozitif yönde; yalnızlık düzeyi ise negatif yönde anlamlı olarak yordamaktadır (Tablo 4). Cinsiyet, sınıf düzeyi ve arkadaş desteği değişkeni hariç bu üç değişken birlikte akademik başarının %17,3'ünü yordamaktadır. Geriye kalan kısmın açıklanması için akademik başarının birçok faktörle ilişkili olduğu ifade edilebilir. Elde edilen bu bulgular, hemşirelik öğrencilerinin akademik başarısını birinci sırada eğitimci desteği, ikinci sırada aile desteği, üçüncü sırada ise yalnızlık değişkeninin anlamlı olarak yordadığını göstermiştir (Tablo 4). Literatürde genç yaşta adolesanlarla yapılan birçok çalışmada da akademik başarı ile aile ve eğitimci desteği arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Yıldırım, 2000; Kızıldağ ve Yıldırım, 2009; Yıldırım ve Ergene, 2003; Kapıkıran ve Özgüngör, 2009; Fanve Chen, 2001; Lopez et al., 2002). Çalışmamızın sonucu bu araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir. Yine Levitt ve arkadaşlarının (1994), etnik kökeni farklı üç gruptan (Afrika, Amerika ve İspanyol kökenli Amerikalılar) olan öğrenciler ile bireysel görüşme yöntemi ile yaptıkları çalışmada, sosyal destek ile başarı arasındaki hem doğrudan hem de dolaylı ilişkiler bulunmuştur.

Çalışmada algılanan aile sosyal desteği akademik başarının yordayıcısı iken, algılanan arkadaş desteği akademik başarının yordayıcısı olarak bulunmamıştır. Bu sonuç ülkemizde hem hemşirelik hem de daha genç adolesan öğrencilerle yapılan diğer çalışma sonuçları ile paralellik (Kapıkıran ve Özgüngör, 2009; Yıldırım, 2000:169; Kahriman, 2006; Yılmaz ve ark., 2008:71; Sertbaş et al., 2004) göstermektedir. Bununla birlikte Okanlı (1999), hemşirelik öğrencilerinin algılanan aile desteğinin, algılanan arkadaş desteğinden daha yüksek olduğunu bildirmiştir.

Bu çalışmada dikkati çeken önemli bir bulgu da eğitimci desteği değişkeninin öğrencilerin akademik başarısını ilk sırada yordadığı görülmekte ve tek başına eğitimci desteği değişkeni hemşirelik öğrencilerinin akademik başarılarının %11,8'ini açıklamasıdır (Tablo 4). Literatür incelendiğinde; konuya ilişkin benzer çalışmaların çoğunlukla daha genç adolesan grubundaki öğrencilerle yürütülmüş olduğu ve bu çalışma sonuçlarının çalışmamızın bulgularını desteklemediği görülmüştür (Yıldırım ve Ergene, 2003; Kızıldağ ve Yıldırım, 2009). Bilindiği gibi, hemşirelik eğitimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme alanlarını kapsayan uygulamalı bir eğitim sürecidir. Hemşirelik eğitiminde, mesleki becerilerin kazandırılmasında acemi, başlangıç, ileri, yeterli, usta ve uzman olmak üzere beş seviye tanımlanmıştır (Andrews ve Roberts, 2003). Başlangıçta hemşirelik öğrencisi, hem tüm mesleki uygulamalarda acemidir hem de uygulama alanına tamamen yabancıdır. Öğrenci, eğitimi sırasında yoğun bir öğrenme ve bireysel değişim süreci içindedir. Hemşirelik eğitiminde öğrencilere mesleki bilgi yanında bu bilgileri uygulama alanına aktarabilme becerisi de kazandırılması hedeflenmektedir. Bu nedenle eğitim süreci boyunca eğitimcinin desteğine ihtiyacı vardır (Dalton, 2005). Schoening ve arkadaşlarının (2006) çalışmalarında, hemşirelik öğrencilerinde pozitif öğrenme çıktılarının sağlanmasında eğitimci desteğinin önemini, Legault ve arkadaşları (2006) da, öğrencinin başarı durumunda algılanan aile sosyal desteğinden çok, algılanan eğitimci desteğinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Dolayısıyla eğitimci desteğinin algılanma durumu, öğrencinin akademik başarısını da farklı boyutlarda etkileyebilir. Ayrıca bu çalışma bulguları, eğitimciden algılanan sosyal desteğin; öğrencinin sorumluluk alma ve motivasyonunu arttırdığını (Wentzel 1998) dolayısıyla akademik başarıyı yükselttiğine (Yıldırım, 2000) ilişkin ortaya konulan kanıtları da desteklemektedir.

Çalışmada yalnızlık değişkenine ilişkin elde edilen sonuçlar, daha önceki yapılan çalışma sonuçlarını desteklemektedir (Yıldırım ve Ergene, 2003; Kızıldağ ve Yıldırım, 2009). Bu çalışmalarda, kendini yalnız hisseden öğrencilerin, yalnız hissetmeyen öğrencilere göre akademik

başarılarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Yine Benner (2011) Latin adolesanlarla yapmış olduğu çalışmada, yalnızlık düzeyi ile akademik başarı arasında negatif bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Tüm bu çalışma sonuçları, ebeveynlerin ve eğitimcilerin ergenlerin sosyal ve psikolojik sorunlarına karşı duyarlı olmaları, bununla birlikte okullardaki psikolojik ve danışmanlık hizmetlerinin öğrencilerin yalnızlık sorunlarının çözümünde onları destekleyecek biçimde düzenlenmesinin gerekli olduğunu gösterebilir.

Sınırlılıklar

Çalışmanın sınırlılığı sadece bir üniversitede öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinde yürütülmesidir. Bu nedenle bu bulgular Türkiye'deki tüm hemşirelik öğrencilerine genellenemez. Ayrıca bu çalışmada veri toplamak amacıyla ölçeklerin kullanılması, öğrencilerin yanıtlarını ölçeklerde yer alan ifadeler ile sınırlamıştır. Bu nedenle araştırmada kullanılan nicel araştırma yöntemi ve elde edilen bulgular bakımından sınırlılık göstermektedir. Bu çalışmada akademik başarıyı etkilediği düşünülen yalnızlık ve sosyal destek değişkenleri dışındaki diğer faktörler ele alınmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma sonucuna göre, hemşirelik öğrencilerinin eğitimcilerinden ve ailelerinden algıladıkları sosyal destek düzeyi, öğrencilerin akademik başarısını pozitif yönde; yalnızlık düzeyi ise negatif yönde anlamlı olarak yordamaktadır. Bu sonuçlara göre, üniversite ortamı içinde sosyal desteklerin geliştirilmesinin önemli olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, öğrencinin sosyal destek kaynaklarından yararlanma becerisini geliştirmek amacıyla öğrenci, eğitmen ve ailelere yönelik sosyal ilişkileri geliştirme, sosyal destek beceri programı, eğitmen-öğrenci ilişkilerini geliştirme seminerleri gibi programların planlanması yararlı olabilir. Ayrıca ebeveynlerin ve eğitimcilerin ergenlerin sosyal ve psikolojik sorunlarına karşı duyarlı olmaları, bununla birlikte okullardaki psikolojik ve danışmanlık hizmetlerinin öğrencilerin yalnızlık sorunlarının çözümünde onları destekleyecek biçimde düzenlenmesinin gerekli olduğunu söylenebilir. Bu çalışmada dikkati çeken önemli bir bulgu da eğitmen desteği değişkeninin öğrencilerin akademik başarısını ilk sırada yordadığı sonucuna ulaşılmasıdır. Bu nedenle hemşire eğitimcilerin, eğitim sürecinde öğrencilere karşı sabırlı, önyargısız, onları destekler biçimde davranmaları öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkılar sağlayabilir.

Çalışma sonuçlarının, bu konuda ülkemizde yapılan sınırlı çalışmalardan birisi olması ve eğitim sisteminde önemli bir konuyu incelemesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma sonuçları ebeveynlere ve eğitimcilere yol gösterebilir. Akademik başarıyı etkileyebilecek diğer faktörlerin (ailesel özellikler, kişilik özellikleri, eğitim alınan okulun özellikleri vb) bir arada ele alındığı gelecekteki çalışmalar bu konu hakkında daha fazla bilgiyi açıklayacaktır. Ayrıca öğrencilerin akademik başarısını etkileyebileceği düşünülen diğer değişkenlerin de incelendiği nitel araştırma deseni ile yapılacak çalışmalarda da daha fazla açıklayıcı bulgulara ulaşılabilir.

Kaynaklar

- Ali, PA., Gavino, MI., Memon, AA. (2007) Predictors of academic performance in the first year of basic nursing diploma programme in Sindh, Pakistan. *Journal of the Pakistan Medical Association*, 57(4), 202-4.
- Andrews, M., Roberts, D. (2003) Supporting student nurses learning in and through clinical practice: the role of the clinical guide. *Nurse Education Today* 23, 474-481.
- Atli, A., Keldal, G., Sonar, O. (2015) Üniversite Öğrencilerinin Yabancılaşma İle Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29(12), 149-160.
- Benner, A. (2011) Latino adolescents' loneliness, academic performance, and the buffering nature of friendships *Journal of Youth and Adolescence*, 40(5), 556-567.

- Büyüköztürk, Ş. (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Kitabı. 8. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Ceyhan, E. & Ceyhan, AA. (2011). Üniversite psikolojik danışma merkezine başvuran öğrencilerin yalnızlık ve depresyon düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 65- 80.
- Chen Li J. (2005) Academic support from parents, teachers, and peers: relation to Hong Kong adolescents' academic achievement: the mediating role of academic engagement. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 131(2), 77-127.
- Cutrona, CE. (1986). Objective determinants of perceived social support. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50 (2), 349-355.
- Cutrona, C.E., Cole, V., Colangelo, N., Assouline, S. G., & Russell, DW. (1994). Perceived parental social support and academic achievement: An attachment theory perspective. *Journal of personality and social psychology*, 66(2), 369.
- Dalton, L. (2005) Use of clinical space as an indicator of student nurse's professional development and changing need for support. *Nurse Education Today*, 25, 126-131.
- Demir, A. (1989) UCLA yalnızlık ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi* 7,14-18.
- DiTommaso, E., Brannen-McNulty C., Ross L. ve Burgess, M. (2003). Attachments styles, social skills and loneliness in young adults. *Personality and Individual Differences*, 35(2), 303-312.
- DiTommaso, E., & Spinner, B. (1997). Social and emotional loneliness: A re-examination of Weiss' typology of loneliness. *Personality and Individual Differences*, 22(3), 411-421.
- Duru, E. (2005). Amerika'da lisans üstü öğrenim gören Türk öğrencilerinin yalnızlık düzeylerinin Türkiye örneklemini ile karşılaştırılması ve yalnızlık düzeyinin bazı psiko sosyal değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 30, 16-26.
- Duru, E. (2008). Yalnızlığı Yordamada Sosyal Destek ve Sosyal Bağlılığın Rolü, *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(61), 15-24.
- Fan, X., Chen, M. (2001) Parental involvement and students' academic achievement: A meta-Analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22.
- Ginter, EJ., Lufi, D., Dwinell, PL. (1996) Loneliness, perceived social support, and anxiety among Israeli adolescents. *Psychological Reports*, 79(1), 335-341.
- Howerton, DL., Enger, JM., Cobbs, C. (1994) Self-esteem and achievement of at risk adolescent Black Males. *Reserch in the Schools*, 1(2), 23-27.
- Kahrıman, İ. (2006) Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin aileden ve arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişki. *Hemşirelik Forumu* Mayıs-Haziran/ Temmuz-Ağustos, 78-87.
- Kapıkıran, Ş., Özgüngör, Ş. (2009) Ergenlerin sosyal destek düzeylerinin akademik başarı ve güdülenme düzeyi ile ilişkileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 16 (1), 21-30.
- Kızıldağ, S., Yıldırım, İ. (2009) Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.
- Legault, L., Green-Demers, I., Pelletier, L. (2006) Why do high school students lack motivation in the classroom? toward an understanding of academic amotivation and the role of social support. *Journal of Educational Psychology*, 98, 567-582.
- Levitt, MJ., Guacci-Franco, N., Levitt, JL. (1994) Social support and achievement in childhood and early adolescence: a multicultural study. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 15(2), 207-222.
- Lopez, E., Ehly, S., Vazquez, EG. (2002) Acculturation, social support and academic achievement of Mexican And Mexican American high school students: An exploratory study. *Psychology in The Schools*, 39(3), 245-257.
- Nicpon, NF., Huser, L., Blanks, EH., Sollenberger, S., Befort, C., Kurpius, SR., (2007) The relationship of loneliness and social support with college freshmen's academic performance and persistence, journal of college student retention: Research. *Theory and Practice*, 8(3), 345-358.

- Odacı, H., & Kalkan, M. (2010) Problematic internet use, loneliness and dating anxiety among young adult university students. *Computers & Education*, 55, 1091–1097.
- Ofori, R., Charlton, JP. (2002) A path model of factors influencing the academic performance of nursing students. *Journal of Advanced Nursing*, 38(5), 507–515.
- Okanlı, A.(1999) Hemşirelik öğrencilerinin aile ve arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişki. *Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Erzurum.
- Özkahraman, Ş., Demir, Y.,Gökdoğan, F. (2010) Üniversite öğrencilerinde algılanan sosyal destek düzeyi ve ilişkili faktörler. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 19(1), 7-12.
- Ponzetti, J., Gate, RM. (1981) Sex Differences in the Relationship between Loneliness and Academic Performance. *Psychological Reports*, 48, 759-768.
- Ratella, CF., Larose, S., Guay, F.,Senecal, C.(2005) Perceptions of parental involvement and support as predictors of college students' persistence in a science curriculum. *Journal of Family Psychology*, 19, 286-293
- Richardson, J. (1996) Why won't you stay?. *Nursing Times* 92, 28–30.
- Schoening, AM., Sittner, BJ.,Todd, MJ. (2006) Simulated clinical experience: nursing students' perceptions and the educators' role. *Nurse Educator*, 31(6), 253-258.
- Sertbaş, G., Çuhadar, D., Demirli, F. (2004) Gaziantep Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü öğrencilerinde aile ve arkadaşlardan algılanan sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 42-8.
- Unger,DG.,McLeod, LE., Brown, MB., Tressell, PA. (2000) The Role of family support in interparental conflict and adolescent academic achievement. *Journal of Child and Family Studies*, 9(2), 191- 202.
- Wentzel, KR. (1998) Social relationships and motivation in middle school: the role of parents, teachers, and pers. *Journal of Educational Psychology*, 90, 202-209.
- White, J., Williams, R., Green, BF. (1999) Discontinuation, leaving reasons and course evaluation comments of students on the common foundation programme. *Nurse Education Today*,19, 142–150.
- Yıldırım, İ. (1997) Algılanan sosyal destek ölçeğinin geliştirilmesi güvenilirliği ve geçerliği. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*,13, 81 -87.
- Yıldırım, İ., Ergene, T. (2003) Lise son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının yordayıcısı olarak sınav kaygısı, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 224-234.
- Yıldırım, İ. (1998). Akademik başarı düzeyleri farklı olan lise öğrencilerinin sosyal destek düzeyleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9), 33-38.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., Karaca, F. (2008) Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlıkdüzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi* 18(2), 71-79.

Extended English Abstract

Academic success or failure of students has a great importance in terms of students themselves, their families and society in which they live. The potential of skilled human resources that have good academic performance is considered to be a main force in the development of a society. In this sense, it can be said that the investment in education is a long-term investment for the development of the community. The academic failures that occurred because of various reasons create problems like drop out, not being able to attain a success that is proportional to the ability, and prevent participation of expected number and quality of human resources in the development of the community. The results of the studies conducted in recent years show that the most important factors that affect academic success are the social support and the level of solitude. In

In addition to this, the perceived social support from parents is associated with academic success, it is emphasized that the educational support and friend support affect academic success as well, and this situation plays an important role in the attendance and adaptation of students to their school. In the Turkish education system in which academic success has gained considerable importance, it becomes inevitable to conduct programmed studies oriented to increase students' academic success in the domain of psychological counseling and guidance in schools. In this respect, scientific researches are needed in order to find solutions for increasing the academic success of students.

In this study, we aimed to determine the predictive power of the perceived level of social support and solitude in academic success of nursing students. The sample of the study was consisted of 451 students who were taking education at the department of nursing of a public university in 2014-2015 academic year. 360 of students (79.9%) were female, 91 (20.1) were male. The average age of the students was found to be 20.97 ± 1.23 and the average academic achievement 2.36 ± 0.86 . The data were gathered by using Student Identification Form, Perceived Social Support Scale (PSSS) and UCLA Loneliness Scale. The average grade of the students (cumulative GPA) were obtained from the previous winter term records, in the subsequent term. The relationship between the level of solitude and social support among students was analyzed with Pearson Correlation Method. In order to determine the predictive variables of academic success that contributed in alignment, stepwise regression techniques were used. In order for this, histogram and normal distribution graphs were examined before multiple regression analysis to meet the "linearity" and "normality" assumptions. Before multiple regression analysis, in order to determine whether the data was normally distributed or not, Mahalanobis and Durbin Watson values were examined. According to this analysis, the data was found to be normally distributed through having Mahalanobis value of lower than 25 and Durbin Watson value between 1,72 and 1,98. Thus, multivariate normality assumption was met. In the study, 0.05 was accepted to be the statistical significance level. PSSS mean scores of students were found to be $128,18 \pm 6,02$ and UCLA mean score $38,02 \pm 8,02$. The mean academic success of the students was identified as 2.65 (STD=1.78). According to this result, support of family and educator affects students' academic success positively, while solitude level affects it negatively. As a result of the regression analysis, it was found that while the educator support, family support and solitude variables predict the academic success; gender, grade level and support of the friends do not predict it. When the results of regression analysis and R^2 values regarding submissiveive behavior and solitude variables were examined, nursing students' academic success is successively predicted on the basis of the educator support, family support and the solitude variable. Educator's support variable was regarded as the first predictor of academic success and solely this support explains the 11.8% of the academic success of nursing students. According to the result of this study, while the social support level obtained from the educators and family affects the academic success significantly and positively, the solitude level affects it negatively. It could be concluded from the results that improving social support in the university setting is important. It can be useful to plan studies that are devoted to the development of the social relationships of students, educators and families; in parallel with this appealing to social support resources, social support skills programs, and seminars regarding teacher-student relationship are found to be beneficial in order to improve the ability of students. At the same time, nurse educators patient, unprejudiced and supportive behaviors towards students during education period, is thought to be able to contribute to students' academic success.

The results of the study, being one of limited number of studies in this subject in our country and examining one of the important subjects in the education system, are considered to be important. These results can guide parents and educators. Future studies that include other factors (family characteristics, personality traits, characteristics of the school) that can affect academic success, can give more information regarding this subject. Qualitative researches that examine other variables, which are considered to affect academic success, can also reveal more explanatory findings.